

Врз основа на членот 36 став 1 точка 1 и точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/02), Советот на Општина Кочани на седницата одржана на _____. 2020 година, донесе

ПРОГРАМА
за активностите на Општина Кочани во областа на
заштитата на животната средина во 2021 година

I. СТРАТЕШКА ЦЕЛ

Програмата на Општина Кочани за заштита на животната средина е насочена кон спроведување на активности за заштита на животната средина во надлежност на локалната самоуправа, исполнување на барањата на македонското законодавство за животна средина, обезбедување на поквалитетни услови за живот на граѓаните и почиста животна средина во општината.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Општа цел на Програмата:

- да се обезбедат практични и финансиски изводливи решенија за приоритетните проблеми и активности во областа заштита на животната средина;
- прифаќање на еколошката проблематика во останатите секторски програми во насока на одржлив развој на локалната заедница.

Специфични цели на Програмата:

- Системска контрола на квалитетот на животната средина во општината;
- Донесување/спроведување на краткорочни мерки за заштита на амбиенталниот воздух при алармантни состојби
- Систематизирано спроведување и подобрување на постојниот систем за управување со отпадот во општината

II. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за активностите на Општина Кочани во областа на заштитата на животната средина во текот на 2021 година ќе бидат насочени кон:

- 1. Контрола, анализа, следење и информирање за квалитетот на животната средина**
на територијата на општината и тоа на: системска контрола на квалитетот на амбиентниот воздух преку спроведување на целни мерења на поединечни стационарни извори и мерење на ПМ10 во амбиенталниот воздух ; контрола на отпадните води ; влијание од бучава во животната средина;
Во 2021 година ќе се продолжи со анализите на одредени медиуми во животната средина (отпадни води, воздух, бучава) започанати во 2020 година од страна на овластена акредитирана лабораторија за мерења и анализи на квалитет на животна средина.
За изборот на правниот субјект за вршење на услугата: Контрола, анализа, следење и информирање за квалитетот на животната средина на територијата на Општина Кочани претходно беше спроведна постапка за јавна набавка.
Табеларно е дадена спецификацијата на планираните мерења/анализи во 2021 година.

(Во 2020 година се направени мерења од точка 3 и точка 4 во табелата.)

Анализа на квалитет во животната средина

Ред. бр.	С п е ц и ф и к а ц и ј а	ед. мера
1.	БУЧАВА во животната средина	
1.1	Мерење и анализа на ниво на бучава во животната средина предизвикана од производни и услужни дејности	мерно место
1.2	Мерење и анализа на ниво на бучава во животната средина од станбени или деловни објекти	мерно место
2.	ОТПАДНИ ВОДИ	
2.1	Ефлуент од постројки за преработка на млеко и млечни производи (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.2	Ефлуент од постројки за производство, преработка и конзервирање на месо и месни производи (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.3	Ефлуент од постројки за преработка и конзервирање на земјоделски производи (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.4	Ефлуент од постројки за површинска обработка на метали(општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.5	Ефлуент од постројки за производство и преработка на текстил (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.6	Ефлуент од постројки од областа на печатарската/графичката дејност(општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели)	земање и анализа по примерок
2.7	Ефлуент од други постројки неопфатени од ред.бр. 2.1 – 2.6 (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели) кој се испушта во површински води	земање и анализа по примерок
2.8	Ефлуент од други постројки неопфатени од ред.бр. 2.1 – 2.6 (општи показатели, биолошки показатели, органски показатели, аноргански показатели) кој се испушта во канализационен систем	земање и анализа по примерок
3.	ЕМИСИИ ОД ИСПУСТИ	
3.1	Основни физички параметри и загадувачки супстанции од ложишта на дрво, дрвени брикети и отпад од земјоделски култури СО ТОПЛИНСКА МОЌ НА ЛОЖИШТЕТО ОД 1 ДО 50 MW (прашина, CO, NOx, SO2, чадни единици)	мерно место

3.2	Основни физички параметри и загадувачки супстанции од ложишта на течни горива СО ТОПЛИНСКА МОЌ НА ЛОЖИШТЕТО ОД 1 ДО 50 MW (прашина, CO, NO _x , SO ₂ , чадни единици)	мерно место
3.3	Основни физички параметри и загадувачки супстанции од ложишта СО ТОПЛИНСКА МОЌ НА ЛОЖИШТЕТО до 1 MW (прашина, CO, NO _x , SO ₂ , чадни единици)	мерно место
3.4	Прашина надвор/околу производните објекти	мерно место
4.	ИМИСИИ НА ПРАШИНА ВО АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ	
4.1	Суспендирани честички со големина до десет микрометри - PM10	мерно место

2. Донесување/спроведување на краткорочни мерки за заштита на амбиенталниот воздух при алармантни состојби (препорака од Влада на Р. С. Македонија)

Долунаведените мерки се континуирани и истите се однесуваат и за наредната 2021 година, во случај на алармантна состојба.

Прагот на алармирање на PM10 изнесува 175 µg/m³ среднодневна концентрација во текот на 2 последователни дена и добиена прогноза за стабилна временска состојба во наредниот период.

2.1. Предлог локални вонредни мерки за намалување на емисиите во ситуација на епизоди со високи концентрации на загадувачки супстанции. (Конкретни мерки за постапување при алармантни состојби)

2.1.1. Сообраќај

- поголемо ограничување на брзината на локалните и регионалните патишта;
- ограничувања на сообраќајот врз основа на: тип на возило (пр. товарни возила, приватни возила); возила со парни или непарни регистарски таблички; емисии од возилата;
- зони на ниски емисии;
- бесплатен јавен превоз;
- обезбедување паркинг за возила исклучени од сообраќај;
- чистење на улиците и пешачките површини;
- прскање на улиците во надлежност на Општината со калциум магнезиум ацетат.
- доставата на стоки со возила да се извршува пред 7:30 или по 18 часот
- градежните машини (багери, булдожери, виљушкари) да се пренесат до градилиштата до 7:30 часот.
- активна имплементација и контрола на веќе воведениот сообраќаен режим за тешки товарни возила чија крајна дестинација не е Кочани (да ја користат обиколницата)

2.1.2. Други мерки и препораки

- ограничување емисии од стационарни извори;

- зголемени инспекциски контроли на А и Б-ИСКЗ инсталации ;
- зголемени инспекциски контроли на оџаците во домаќинствата, објектите и индустриските и занаетчиските постројки;
- зголемени инспекциски контроли на субјектите кои управуваат со отпадни гуми и отпадни масла;
- термичка изолација на зградите, јавните и деловни објекти(енергетска ефикасност)
- користење вода за намалување на прашината при градежни активности (прскање, миење гуми пред излез од градилиште итн.);
- ограничување на градежните активности на објектите во надлежност на општината
- да се зголемат и спроведат вонредни инспекциски контроли на градилиштата
- доброволно ограничување на горење дрва;
- доброволно ограничување на греењето;
- откажување/одложување на големи јавни собири, спортски настани и културни настани на отворено.

2.1.3 Препораки до граѓаните

- возилата да не се користат без потреба
- повеќе лица да се возат во едно возило
- да се користи јавниот превоз
- за затоплување на домовите да не се користат отпадни материјали, прегорено машинско масло, лакирани и обоени отпадоци од дрво, стиропор, ПЕТ амбалажа, гуми и каков било синтетички материјал
- да се користи суво и чисто дрво без примеси од земја и од отпадоци
- печките на дрво да се користат и одржуваат според упатствата на производителот
- редовно да се чистат оџаците .

3. Субвенционирање на домаќинствата за набавка на инвертер клими и печки на пелети

Оваа мерка започна да се применува од 2019 година, истата продолжи и во 2020 год. Бидејќи истата е со цел подобрување на квалитетот на амбиенталниот воздух во Општина Кочани преку намалување на загадувањето на воздухот од загревањето на домаќинствата, и имајќи го во предвид големиот интерес на граѓаните/жители на Општина Кочани за користење на оваа мерка, Општината и во наредната 2021 година ќе продолжи да ги субвенционира трошоците на домаќинствата за набавка на инвертер клими и печки на пелети.

3.1. субвенционирање на домаќинства за набавка на инвертер клими за затоплување

Давањето субвенции за набавка на инвертер клими создава услови за поголем број граѓани да се одлучат да инвестираат средства за нов начин на греење, со кој ќе се намали загадувањето на амбиенталниот воздух во општината. Со субвенционирањето на инвертер клими домаќинствата заштедуваат електрична енергија бидејќи тие се многу поефикасни од стандардните клима уреди. Тие се направени од понапредна технологија која ја регулира брзината на работата на компресорот и токму поради тоа ја намалува потрошувачката на електричната енергија што е посреден позитивен допринос кон животната средина. Намалената потрошувачка на електрична енергија не е единствена предност на инверторот во однос на стандардниот клима уред. Покрај тоа инверторот може да функционира на многу ниски температури односно до – 15 степени што ги прави прилагодливи да се користат како грејно тело во текот на целата зима. Кај стандардните

клима уреди минималната работна температура е до – 5 степени, под таа температура климатизерите губат на своите перформанси и престануваат да работат.

3.2 субвенционирање на граѓани за набавка на печки на пелети

Давањето субвенции за набавка на печки на пелети создава услови за поголем број граѓани да се одлучат да инвестираат средства за нов начин на греење, со кој ќе се намали загадувањето, односно поттикнување за примена на почисто гориво и покавалитетни печки како и :

- промовирање на енергетската ефикасност преку користење на благодетите на дрвната биомаса-пелетите
- поттикнување на користење на домашната дрвна биомаса дома, наместо да се поттикнува извозот на истата
- поттикнување на зголемување на производството на пелети
- заштита на животната средина и природата

3.3. Услови што треба да ги исполнува барателот на субвенција:

- да е жител на Општина Кочани;
- да нема добиено финансиски средства за набавка на печка на пелети, односно инвертер клима од кој било извор во државата
- до поднесување на барањето :
- да е корисник на печка на јаглен, дрва, нафта или мазут; (за субвенционирање на печки на пелети)
- да е корисник на стандардни клима уреди или други грејни тела на струја (за субвенционирање на инвертер клими)
- новата печка на пелети, односно инвертер клима да ја купи од денот на објавување до денот на завршување на Јавниот повик (30 календарски дена) и истата да биде инсталирана, односно вградена на адресата на живеење наведена во личната карта на барателот;
- станбениот објект да не е во фаза на градба
- да има платено данок на имот за станбениот објект каде што е инсталирана печката на пелети, односно вградена инвертер климата, заклучно со 2019 година
- само едно лице од домаќинство може да поднесе барање за добивање субвенција
- да не е корисник на слични субвенции од други државни институции

Субвенционирањето ќе се врши во рамките на планираните буџетски средства според принципот /критериум: „**прв дојден, прв услужен**“.

Постапката за субвенционирање за инвертер клими и печки на пелети ќе ја спроведе **тричлена комисија** со заменици, формирана од Градоначалникот на Општина Кочани, од вработените во општинската администрација.

Субвенционирањето на граѓаните жители на Општина Кочани во трошоците направени за печки на пелети и за инвертер клими ќе се изврши по спроведена постапка по распишан **јавен повик**.

Начин на пријавување на јавниот повик – документација што треба да ја достави барателот како доказ за исполнување на горенаведените услови:

1.Барање за субвенција,

2. фотокопија од важечка лична карта, како доказ дека е жител на Општина Кочани;

3.доказ дека е извршено купување печка на пелети,односно инвертер клима, и тоа оригинал фискална сметка или фактура и извод од деловна банка со датум во период од денот на објавување на јавниот повик до денот на завршување на јавниот повик;

4. фотокопија од трансакциска сметка;

5. потврда за платен данок на имот за станбениот објект каде што е инсталирана печката на пелети,односно вградена инвертер климата заклучно со 2020 година(оригинал)

6.Изјава заверена на нотар со која барателот под полна материјална и кривична одговорност ќе потврди дека:

- до поднесување на барањето да бил корисник на печка на јаглен, дрва, нафта или мазут(за субвенционирање на печка на пелети)
- до поднесување на барањето да бил корисник на стандарден клима уред или друго грејно тело на струја (за субвенционирање на инвертер клима)
- објектот во кој ќе се инсталира печката на пелети,односно ќе се вгради инвертер клима да не е во фаза на градба
- во домаќинството да нема друг член што поднел барање за добивање субвенција
- да не е корисник на слични субвенции од други државни институции

3.4. Субвенционирање на велосипеди

Оваа мерка се планира со цел подобрување на квалитетот на амбиенталниот воздух во Општина Кочани преку намалување на загадувањето на воздухот од издувните гасови од возилата, со што ќе се намали користењето на автомобилите.

4. Активности во системот за управување со отпад

Во наредната 2021 година да се организира систем за собирање и времено складирање на отпадни преносливи батерии и акумулатори и нивно предавање за третман,преработка и/или рециклирање.

Да се уреди и обезбеди предложената локација за собирен центар за отпад (електричен и електронски отпад,отпадни батерии и акумулатори) на територијата на Општина Кочани
Предложена локација од страна на КЈП Водовод Кочани е стопанскиот двор на јавното комунално претпријатие.

Склучување на Договор помеѓу КЈП Водовод со избраниот од страна на општината овластен колективен постапувач со електричен и електронски отпад,отпадни батерии и акумулатори.

За изборот на правниот субјект/колективниот постапувач за конкретните видови на отпад, претходно беше објавен Јавен повик.

Реализација на склучените Договори и отпочнување со превземање на времено складираниот отпад од собирниот центар од страна на колективниот постапувач и негово понатамошно постапување.

Соработка со КЈП Водовод Кочани и колективниот постапувач во смисол на:

- управување со собирниот центар
- обезбедување на собирниот центар.
- материјална опременост
- присуство на технички кадар
- информирање на јавноста за постапување и собирање на отпадни батерии и акумулатори на подрачјето на Општина Кочани.

5. Поддршка на здруженија и невладини организации во насокана активности за подобрување на животната средина

Поддршка на здруженија и невладини организации во насокана активности за подобрување на животната средина се планира преку обезбедување на садници од

страна на општина Кочани, кои ќе бидат засадени на подрачјето на општина Кочани, а во соработка со здруженија и невладини организации.

6. План за ревегетација

Со планот за ревегетација се планира засадување на зеленило на тротоарите и пешачката патека која е во рамки на проектниот опфат на Проектот за регулација на дел од Кочанска река, (од последниот сообраќаен мост, северно до мостот пред м.в. Бавчалук)н, додека останатиот дел од зеленилото ќе се засадува надвор од кејските сидови, во пречник од 500 м од местото на пресеченото дрво, на локациите предвидени со планот за ревегетација.

	Проект	Предвидени средства од Програмата за животна средина (мкд)
	Заштита на животната средина и природа	
1	Анализи на квалитет на животна средина	400.000,00
2	Субвенционирање на домаќинствата со инвертер клими и печки на пелети	900.000,00 ден.
3	Субвениционирање на велосипеди	350.000,00
5	Поддршка на здруженија и невладини организации во насочана активности за подобрување на животната средина	150.000,00
6	План за ревегетација на Кочанска река	725.400,00
	Вкупно:	2.525.000,00ден.

III. ФИНАНСИРАЊЕ

Предвидените проектни активности во рамки на оваа Програма во вкупна вредност од **2.525.000,00ден.** ќе бидат финансирани од средствата на Буџетот на Општина Кочани за 2021 година, од надоместокот за поседување на Б-интегрирани еколошки дозволи и од други такси и надоместоци.

IV.

Програмата влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во „Службен гласник на Општина Кочани“, а ќе се применува од 01.01.2021 год.

Бр. _____
 _____ 2020г.
 Кочани

Претседател
 на Советот на Општина Кочани
 Томе Солевски